

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА
імені О.М. Бекетова

СТАНДАРТ ВИЩОЇ ОСВІТИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Ректор

В.М. Бабасв

2014 р.

БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ ТА БЮДЖЕТУВАННЯ

ПРОГРАМА

варіативної навчальної дисципліни

підготовки бакалавра

галузі знань 0306 – Менеджмент і адміністрування

напряму підготовки 6.030601 – Менеджмент

(шифр дисципліни за ОПП __)

Стандарт чинний з дати затвердження

Харків - ХНУМГ - 2014

РОЗРОБЛЕНО: Харківський національний університет міського господарства імені
О.М. Бекетова,

КАФЕДРА: Економіки підприємств міського господарства

РОЗРОБНИКИ: к.е.н., доц. Базецька Г. І.
к.е.н., доц. Журавель В. В.

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ

(підпис)

Ачкасов А.Є.

(ПІБ)

«29» серпня 2014 р., протокол № 1

Схвалено **випусковою** кафедрою Менеджменту та маркетингу в міському господарстві

Протокол від «29» серпня 2014 року № 1

Завідувач випускової кафедри

(Новікова М. М.)

Програма відповідає формі Програми навчальної дисципліни, що затверджена Наказом по
ХНУМГ ім. О.М. Бекетова від 24 лютого 2014 р. № 46-01.

Методист НМВ

(підпис)

(Тригорченко Г.В.)

(ПІБ)

«30» 08

2014 р.

Обговорено та рекомендовано до затвердження Науково-методичною радою ЦПО і
ЗН.

/ Голова Науково-методичної ради

(Ачкасов А.Є.)

«30» 08 2014 р., протокол № 1.

Цей стандарт не може бути тиражований або відтворений будь яким способом без
письмової згоди ХНУМГ ім. О.М. Бекетова

© ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2014

© Базецька Г. І., 2014

Журавель В. В., 2014

ВСТУП

Програма вивчення навчальної дисципліни «Бізнес-планування та бюджетування» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки «бакалавра» напряму підготовки 6.030601 – Менеджмент.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є процеси планування реальної та перспективної діяльності підприємства

Міждисциплінарні зв'язки:

Вивчення цієї дисципліни безпосередньо спирається на:	На результати вивчення цієї дисципліни безпосередньо спираються:
Економіка і фінанси підприємства	Стратегічне управління
Теорія організації	Фінансовий менеджмент
Операційний менеджмент	Управління проектами
Ціноутворення	Економічний аналіз підприємств міського господарства
Маркетинг	

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів (ЗМ):

ЗМ 1. Сутність та основи бізнес-планування.

ЗМ 2. Принципи застосування бюджетування на підприємстві

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Бізнес-планування та бюджетування» є отримання студентами знань в галузі сучасних принципів, методів та засобів підготовки та виконання бізнес-планів, фінансових планів підприємства на основі бюджетування, а також надання практичних навичок побудови бюджетів.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Бізнес-планування та бюджетування» є отримання теоретичних знань про принципи та особливості бізнес-планування та фінансового прогнозування; формування комплексної уяви щодо технологій бюджетування; відображення особливостей організації процесу бюджетування на стадіях формування, розгляду, прийняття та виконання бюджету підприємства; формування практичних навичок з планування бюджету підприємства шляхом проведення самостійної розрахунково-аналітичної роботи.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати:

– основну термінологію бізнес-планування та бюджетування діяльності підприємства;

- види бізнес-планів, фінансових планів і бюджетів;
- порядок розробки бізнес-планів і бюджетів підприємства;
- методи контролю за виконанням бюджетів і планів

вміти:

- збирати інформацію для розробки планів і бюджетів у підрозділах підприємства та за його межами;
- проводити розрахунок і оцінку планових та бюджетних показників;
- формувати операційний і фінансовий бюджет діяльності організації;
- користуватися навичками автоматизації та комп'ютеризації задач планування та бюджетування;
- користуватися навичками рішення задач фінансового планування

мати компетентності:

- здатність зібрати і проаналізувати вихідні дані, необхідні для розрахунку економічних і соціально-значущих показників, що характеризують діяльність господарюючих суб'єктів;
- здатність виконувати необхідні для складання економічних розділів планів розрахунку, обґрунтовувати їх і представляти результати роботи відповідно до прийнятих на підприємстві стандартами;
- здатність вибрати інструментальні засоби для обробки економічних даних відповідно з поставленим завданням, проаналізувати результати розрахунків та обґрунтувати отримані висновки

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 72 годин(и) 2,0 кредитів ЄКТС.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Сутність та основи бізнес-планування

Бізнес-план у системі планування підприємства. Оцінка ринку збуту. Виробничий план. Організаційний план. Фінансовий план. Правовий статус організації (юридичний план). Управління ризиками.

Змістовий модуль 2. Принципи застосування бюджетування на підприємстві

Основні поняття, цілі та завдання бюджетування. Загальні підходи та етапи складання зведеного бюджету. Методика складання зведеного бюджету. Моніторинг та аналіз виконання зведеного бюджету.

Індивідуальне завдання

розрахунково-графічне завдання

3. Рекомендована література

1. Барроу К. Бизнес-планирование. Полное руководство [Текст] / Барроу К.; пер. с англ. – М.: Фаир-пресс, 2003. – 367 с.
2. Гринева В. Н. Бизнес-план производственного предприятия: комплексная технология разработки [Текст]: учебн. пособ. / В. Н. Гринева. – Х.: ИНЖЭК, 2007. – 119 с.
3. Конрад Карлберг. Бизнес-анализ с помощью Excel. / К. Карлберг. — К.: Диалектика, 2007. – 288 с.
4. Крейнина М. Н. Финансовое состояние предприятий: Методы оценки. / М.Н. Крейнина. — М.: ДИС, 2008. — 224 с.
5. Котлярова В. Г. Бизнес-план: технологии разработки и обоснования [Текст]: конспект лекций. Ч. 1 / В. Г. Котлярова. – Х.: ХНЭУ, 2004. – 103 с.
6. Планування діяльності підприємства [Текст]: навч. посіб. / за ред. О. М. Свінцицької. – [2-ге вид., перероб. і доп.]. – К.: Кондор, 2009. – 263 с.
7. Тарасюк Г. М. Планування комерційної діяльності: навч. посібник / Г. М. Тарасюк. – К.: Каравела, 2005. – 400 с.
8. Телетов О. С. Бізнес-планування: навч. посібн. з дисципліни «Бізнес планування» / О. С. Телетов. – Суми: СумДУ, 2005. – 78 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання

екзамен

5. Засоби діагностики успішності навчання комплекти тестових завдань для модульних робіт, індивідуальні завдання, варіанти завдань для виконання розрахунково-графічної роботи.

АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Бізнес-планування та бюджетування» викладається для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр галузі знань 0306 – Менеджмент і адміністрування, напрямку підготовки 6.030601 – Менеджмент. Метою даної дисципліни є отримання студентами знань в галузі сучасних принципів, методів та засобів підготовки та виконання бізнес-планів, фінансових планів підприємства на основі бюджетування. Завданням є формування практичних навичок з планування бюджету підприємства шляхом проведення самостійної розрахунково-аналітичної роботи. Дисципліна «Бізнес-планування та бюджетування» включає наступні змістовні модулі: ЗМ 1. Сутність та основи бізнес-планування. ЗМ 2. Принципи застосування бюджетування на підприємстві.

ABSTRACT (ANNOTATION)

Discipline «Business Planning and Budgeting» is taught to students educational qualification of Bachelor industry knowledge 0306 - Management and administration, direction of training 6.030601 - Management. The purpose of this discipline is to get the students' knowledge of modern principles, methods and means of preparing and implementing business plans, financial plans on the basis of budgeting. The objective is to develop practical skills in budgeting enterprise through self-clearing and analytical work. Discipline "Business Planning and Budgeting" includes the following Modules: M 1. The essence and fundamentals of business planning. M.2. Principles of budgeting in the company.

АННОТАЦИЯ

Дисциплина «Бизнес-планирование и бюджетирование» преподаётся для студентов образовательно-квалификационного уровня бакалавр области знаний 0306 - Менеджмент и администрирование, направления подготовки 6.030601 - Менеджмент. Целью данной дисциплины является получение студентами знаний в области современных принципов, методов и средств подготовки и выполнения бизнес-планов, финансовых планов предприятия на основе бюджетирования. Задачей является формирование практических навыков по планированию бюджета предприятия путем проведения самостоятельной расчетно-аналитической работы. Дисциплина «Бизнес-планирование и бюджетирование» включает следующие содержательные модули: СМ 1. Сущность и основы бизнес-планирования. СМ 2. Принципы применения бюджетирования на предприятии.